

МЕМОРИЈСКИ ПЕЈЗАЖИ МИТА,
ИДЕНТИТЕТА И ИСТОРИЈЕФилозофски факултет,
Универзитет у Новом Саду

У заокруженој целини која обухвата тематски и методолошки разнородне радове о најважнијим делима релевантних књижевника англофоне традиције Томаса Стернса Елиота, Казуа Ишигура и Малкома Бредберија откривамо нове потенцијале анализе оних симбола и тоталитета који су дуго деловали неупитно и безмало хомогено.

Вода може да имплицира кратковекост, медијум у ком се ништа не може записати ни сачувати, ништа упамтити ни утиснути: она, међутим, апсорбује сваки покрет и, наизглед допуштајући симболичким својствима да се безгранично шире, упија их, расплињује, неутрализује. Даница Игрутиновић анализира Елиотову *Пусту земљу* из перспективе могућих значења воде и корелација тих значења са својством виталности. Смрт од воде доноси прочишћење, преображај, регенерацију, а отуђени протагонисти Елиотове поеме не трагају случајно за водом у сушним пределима камена и стена. Символизујући хаос и ред истовремено, вода може да буде начин обуздавања стихије и усмеравања енергије, видљив у делатностима риболова и пловидбе. Вода је пут авантуре ка Хаду или паклу, димензија у којој херој може да доживи симболичку смрт и поновно рођење.

Тијана Матовић пише о колективном сећању у роману *Без утехе*, четвртом по реду делу Казуа Ишигура. Њена анализа указује на то да су и индивидуални и колективни идентитет засновани на успостављању везе између битке коју главни јунак води са својим памћењем, и покушаја друштвене заједнице да проблематичну прошлост преточи у хомоген идентитет. Тумачење романа ослања се на студије сећања и теорије трауме да би се аспекти колективног сећања сагледали као релевантни за грађење наративног идентитета заједнице који је, испоставља се, условљен конфигурацијама културне трауме. С друге стране, због уочљиве тематике жртвовања, апропријације другости и самообмане матрицама поимања реалности, роман *Без утехе* указује и на одсуство деконструкције процеса сећања, без које се *приче које причамо себи о себи* некритички усвајају, постајући опресивни метанаративи који спречавају реконфигурацију прошлости.

Рад Томислава Павловића садржи тематску и жанровску анализу култног романа Малколма Бредберија, *Човек историје*. Иако слови као пример академског или кампус романа, ово дело је и медијум артикулације ауторових ставова према текућим социо-политичким трендовима. Главни јунак Бредберијевог остварења структуриран је као иронијско отелотворење репресивног појма историје који се поставља као препрека либералним тенденцијама. Бредбери се не задовољава само пародирањем појединачних институција, сатиризовањем некомпетентности и проницљивом анализом расподеле моћи и утицаја већ ради и на формулисању интелектуалног и политичког експеримента идеолошког романа који би могао да буде сагледан као синтеза бахтиновског карневализма и идеолошких сучељавања.

На различите начине, ова три рада чине слично: интензивирају контраст колективног и индивидуалног у сагледавању идеологизације памћења и усмеравања ка поимању есенцијалног, непроменљивог и важног у историји друштва и идентитету појединца.